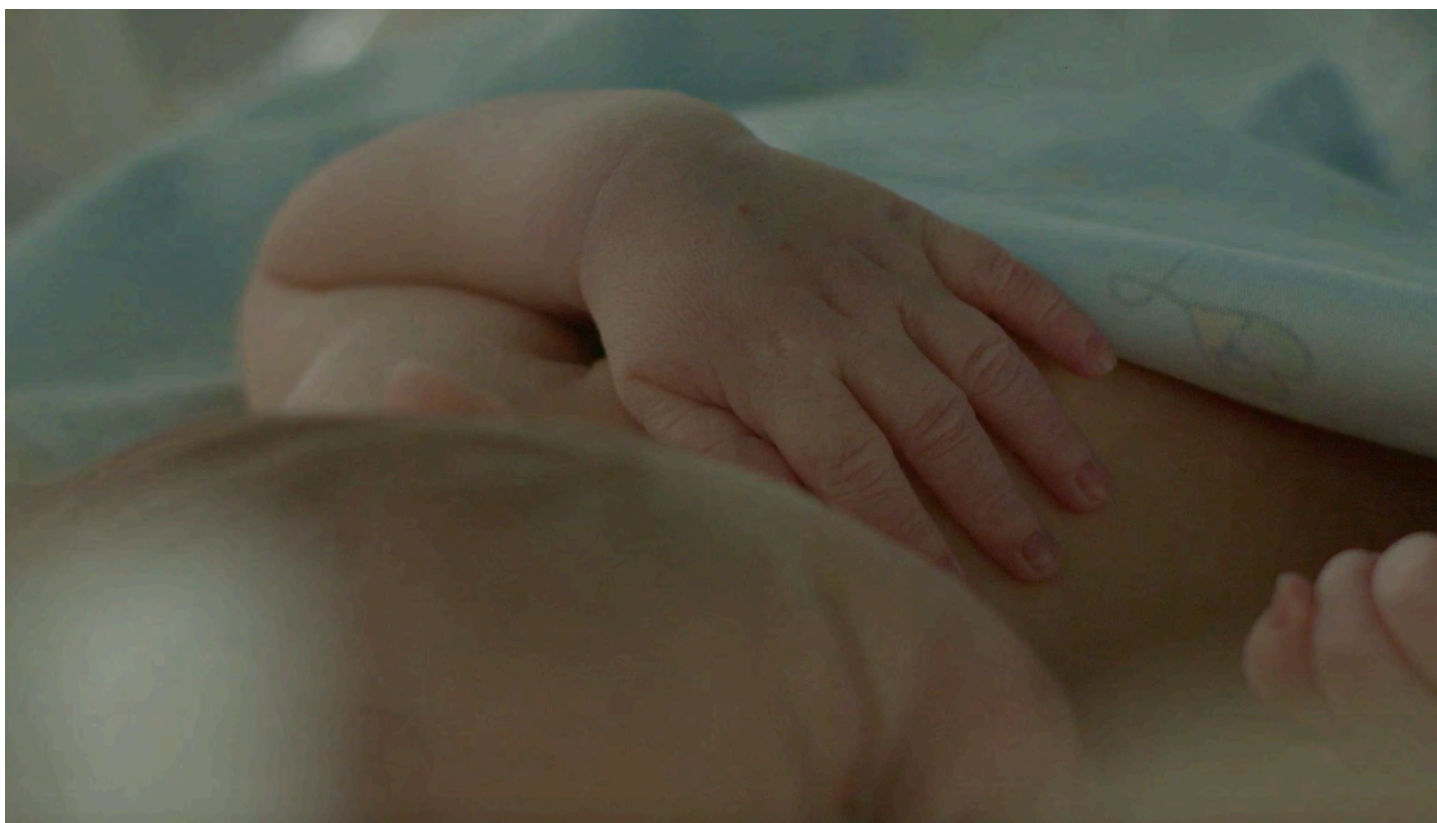

MEMÒRIA

El Somni d'Orfeu
Camins de la Memòria i del Diàleg intercultural
2017

INDEX

INTRODUCCIÓ	3
OBJECTIUS	4
ESPAIS I AFORAMENTS	4
PROGRAMES MUSICALS	5
PÚBLIC OBJECTIU I ACTIVITATS	6
REBUDA I TESTIMONIS	7
REPERCUSSIÓ MEDIÀTICA	10
AUDIOVISUAL	10
CONCLUSIONS	12

INTRODUCCIÓ

El mite d'Orfeu és un dels més antics i més simbòlics de tota la mitologia hel·lènica. Orfeu és el Músic per excel·lència i s'explica que sabia tocar unes melodies tan captivadores que les bèsties salvatges el seguien, els arbres i les plantes s'inclinaven cap a ell i els homes més ferotges es calmaven totalment. Entre tantes músiques que ens envolten, on és la música meravellosa que en un altre temps era capaç, en mans d'Orfeu, d'amansir les feres i convertir els homes més brutals en éssers sensibles? És que la música d'avui ha perdut el seu poder? Ara més que mai, el nostre "*Somni d'Orfeu*" és creure en el poder de la música, la més fràgil i més espiritual de totes les arts, i en la capacitat que pot tenir per ajudar l'ésser humà a retrobar l'harmonia en la seva vida i la pau en el seu cor, fent-lo esdevenir més sensible i més solidari.

Per aquesta raó, estem convençuts de la responsabilitat i la força que tots i cadascun de nosaltres podem tenir a fi de contribuir, a través de la música, a retrobar i renovar aquest esperit humanista tan essencial de la nostra civilització i enriquir-lo amb les aportacions d'altres civilitzacions més llunyanes. És veritablement la Cultura, entesa en tota la seva dimensió estètica, espiritual i universal, la que permet a cadascun de nosaltres de revitalitzar-nos en el passat per participar millor en la creació d'un futur més just i més humà.

En la temporada 2016-2017 hem iniciat la nostra experiència en la organització i realització de concerts professionals a diversos centres hospitalaris i penitenciaris de Barcelona. Aquests concerts professionals han tingut la voluntat de transmetre els valors de la música antiga i tradicional (diàleg intercultural, memòria històrica, tradicions populars, etc.) així com la força, la bellesa i l'emoció d'aquestes músiques a un dels sectors més desfavorits de la nostra societat i a uns espais on habitualment no hi arriben aquests tipus d'expressions artístiques. D'aquesta manera, la música ha estat la protagonista d'un diàleg entre els músics de diverses cultures i els interns, reclusos, usuaris i pacients, així la música esdevé un element esperançador i humà.

Aquest cicle s'ha concretat en 7 concerts repartits en els diversos centres penitenciaris i hospitalaris de Barcelona. Aquests concerts han tingut una afluència total de públic que ha superat les 400 persones que tenen certa limitació ja sigui perquè estan ingressades en un hospital o bé en una presó. En les següents pàgines detallem els objectius d'aquest projecte així com les diverses repercussions que ha tingut.

OBJECTIUS

- Fer arribar la música més enllà dels seus espais habituals d'interpretació i expressió.
- Acompanyar a les persones més necessitades i/o desafavorides a través de la música.
- Fomentar el diàleg intercultural i interreligiós així com la memòria històrica a partir dels repertoris programats i del treball pedagògic que se'n deriva.
- Contribuir a la dinamització cultural i artística dels centres penitenciaris i hospitalaris de Catalunya
- Fomentar el coneixement de diversos repertoris musicals entre els usuaris dels centres penitenciaris i hospitalaris.
- Esdevenir un canal comunicador d'esperança, de pau i d'harmonia cap als oients i receptors d'aquests concerts, tot millorant la qualitat de vida dels interns, usuaris i pacients d'aquests espais.
- Fomentar la participació i la creativitat als centres penitenciaris així com les aptituds artístiques dels interns.

ESPAIS I AFORAMENTS

PERÍODE: ANY 2017 (primer semestre)

	DATA I PROGRAMA	CENTRES	AFORAMENT
1	20.02.2017 <i>Música armènia</i>	La Maternitat: Hospital Clínic de Barcelona	70 persones
2	20.02.2017 <i>Música armènia</i>	Hospital de Sant Joan de Déu	75 persones
3	17.05.2017 <i>Música gitana i balcànica</i>	Centre Penitenciari de dones de Barcelona "Wad Ras"	30 persones
4	17.05.2017 <i>Música gitana i balcànica</i>	Centre de dia i residència de Trinitat Nova	60 persones
5	29.05.2017 <i>Músiques de Síria</i>	Centre de dia del Raval: Hospital Clínic de Barcelona	65 persones
6	29.05.2017 <i>Músiques de Síria</i>	Centre de Diàlisi i Recerca: Hospital Clínic de Barcelona	20 persones
7	29.05.2017 <i>Músiques de Síria</i>	Institut Guttmann	95 persones
		TOTAL	415

* L'aforament és aproximat i fet en base a:

- a) El recompte fet el dia del concert
- b) Els assistents totals, tant pacients, interns i treballadors

PROGRAMES MUSICALS

Esperit d'Armènia

Intèrprets:

Haïg Sarikouyoumdjian (duduk), Meri Vardayan (kanun) i Gaguik Mouradyan (kamantcha).

Aquests tres intèrprets d'Armènia oferiren un ric repertori basat en la música tradicional armènia a través de tres instruments molt especials, com són el duduk, el kanun i la kamantcha.

Músiques de Síria

Intèrprets: Waed Bouhassoun, Moslem Rahal

Un programa basat en la tradició musical síria, una tradició especialment rica i diversa. Tal i com afirma l'arqueòleg francès André Parrot (1901 – 1980) "Tota persona civilitzada al món té dues pàtries: el seu país d'origen i Síria", ha estat un espai de confluència durant varis segles, un indret d'intercanvi i de diàleg.

Afectada per una profunda guerra, la Síria actual pateix en primera pell les interferències d'occident i la pèrdua de diàleg i la convivència. Aquesta proposta de concert ens apropa al conflicte siríà i a la seva realitat a través de les seves músiques que, tal i com afirma Amin Maalouf "per retornar a la nostra humanitat desorientada alguns senyals d'esperança, cal anar més enllà d'un diàleg de les cultures i les creences i avançar cap un diàleg de les ànimes. Aquesta és, en aquest inici del segle XXI, la missió irremplaçable de l'art".

Música de tradició gitana i dels Balcans

Intèrprets: Tcha Limberger (violí), Vilmos Csikos (contrabaix) i Benjamin Clement (guitarra).

Músiques tradicionals, músiques rurals i urbanes, músiques de celebració i cançons manouches que han acompanyat als músics des de la seva infància i que perviuen gràcies a la tradició oral i musical de les famílies gitanes de l'est d'Europa i repartides pel continent. Cançons que provenen d'Hongria, Transilvània, Romania, Sèrbia o Grècia. Un autèntic mosaic de cultures protagonitzat pel violí de Tcha Limberger, virtuós d'aquest instrument i especialitzat en les músiques tradicionals de la tradició gitana i dels Balcans, juntament amb Vilmos Csikos al contrabaix i Benjamin Clement a la guitarra.

PÚBLIC OBJECTIU I ACTIVITATS

El projecte "El Somni d'Orfeu" centra la seva activitat principal en concerts de proximitat a Centres Penitenciaris i Hospitalaris de Barcelona i el conjunt de Catalunya. Els concerts s'han desenvolupat en espais de treball i recuperació dels centres hospitalaris, en habitacions particulars de pacients i sales d'especialitats mèdiques determinades (diàlisi, incubadores...) així com en sales d'actes i auditoris dels centres penitenciaris.

Així mateix, el projecte "El Somni d'Orfeu" porta desenvolupant des de mitjans 2017 els **concerts participatius** especialment als centres penitenciaris. Es tracta de concerts compartits entre els músics professionals de Jordi Savall i els interns dels centres penitenciaris els quals són convidats a compartir escenari amb els músics professionals i desenvolupar conjuntament diverses peces musicals.

Aquesta experiència ha enriquit notòriament el projecte i ha contribuït a la relació humana entre músics i interns i entre els mateixos reclusos dels centres penitenciaris. Alhora, contribueix també al desenvolupament artístic i comunicatiu dels usuaris dels centres penitenciaris.

El projecte s'adreça a tots aquells **usuaris dels centres als quals s'hi han desenvolupat les activitats i concerts.**

Concert a la Casa Maternitat de l'Hospital Clínic de Barcelona.

Conscients que la música en directe és encara per a molta gent una experiència de difícil abast, els concerts de "El Somni d'Orfeu" han aprofitat els diferents programes musicals a **pacients hospitalaris de llarga i curta durada** (maternitat, trastorns alimentaris, traumatologia, diàlisi, recuperació cognitiva, geriatría, etc...) i als seus **familiars**, així com als **reclusos** dels diversos centres penitenciaris (Centre Penitenciari de Dones de Barcelona – Wad Ras, Centre Penitenciari Quatre Camins, Centre Penitenciari de Joves de la Roca del Vallès, Centre Penitenciari Els Lledoners) i als **usuaris de centres socials de barris d'actuació preferent** (Centre Social Salesians La Mina, Centre Geriàtric de Trinitat Nova)

Així mateix, els concerts també anaren adreçats al **personal i professionals dels diversos centres**, alhora com a homenatge per la seva lloable tasca.

Un públic objectiu molt ampli i heterogeni a nivell econòmic, cultural, social i d'edat.

REBUDA I TESTIMONIS

En tots els casos la rebuda ha estat càlida, emocionant i afectiva amb un component alleugeridor en les difícils situacions i realitats que viuen aquells qui han esdevingut públic i usuaris d'aquests concerts.

Algunes de les experiències compartides amb nosaltres per part del públic receptor d'aquesta proposta són reproduïdes a continuació:

"Escoltant aquesta música el meu fill ha estat tranquil i li ha agradat. S'agraeixen propostes com aquestes en espais com els hospitals on els dies es fan tan llargs"

Mare de pacient. Sant Joan de Déu.

"Aquesta iniciativa és fantàstica ja que la música als hospitals és una de les millors teràpies que hi ha perquè t'ajuda i et desconnecta de tot el que passa"

Maria José, mare d'en Pere, pacient a Sant Joan de Déu.

"La malaltia crònica és molt dura i passes temporades de baixa forma, ara últimament n'estava passant una. Sense saber-ho, el que jo necessitava és el que vostès m'han portat, aquesta tendresa, aquesta música, aquesta aportació anímica tan superior a les paraules del psicòleg. La vostra companyia, la vostra música m'ha fet tan bé que els ho agrairé sempre"

Manel, pacient de diàlisi a l'Hospital Clínic de Barcelona.

"Ho he trobat una iniciativa molt agradable, m'ha agradat molt veure com el meu fill s'emocionava amb la música i saber que la gaudia havent nascut fa només dos dies. Crec que aquesta iniciativa és quelcom de molt positiu"

Mare d'en Nil, pacient i neonat a la Casa Maternitat. Hospital Clínic de Barcelona

A nivell pedagògic el projecte "El Somni d'Orfeu" ha estat lloat i avalat per diversos professionals que treballen en el camp de la pedagogia i la musicoteràpia. És el cas, entre d'altres, del personal educatiu i formatiu dels centres penitenciaris, de l'equip de musicoteràpia de l'Hospital de Sant Joan de Déu de l'equip de treballadors socials del Centre Penitenciaris de dones de Wad Ras i de l'equip de recuperació de l'Institut Guttmann.

També diverses autoritats polítiques han pogut assistir a alguns dels concerts del projecte "El Somni d'Orfeu", com és el cas de l'Excma. Sra. Ada Colau, Alcaldessa de Barcelona, de Hble. Sr. Carles Mundó, Conseller de Justícia de la Generalitat de Catalunya 2016- 2017 o del Director General de Serveis Penitenciaris de la Generalitat de Catalunya Armand Calderó.

REPERCUSSIÓ MEDIÀTICA

El projecte “El Somni d'Orfeu” ha gaudit d'una important repercussió mediàtica amb la presència protagonista en diversos i importants mitjans del nostre país, tals com la Televisió de Catalunya, Televisió de Barcelona, Televisió de Badalona, Televisió Espanyola TVE, Catalunya Ràdio, Catalunya Música, Diari ARA, Diari La Vanguardia, Núvol: El digital de cultura, Revista Musical Catalana i Vilaweb.

Ahora, la cooperació amb el Despatx de Premsa del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya i amb els departaments de premsa dels diversos centres hospitalaris ha estat clau per a una correcta i eficaç difusió del projecte.

AUDIOVISUAL

En la mateixa idea inicial i descripció del projecte es té en compte l'elaboració de material audiovisual de les diverses sessions i concerts del projecte. Aquest material ens permet deixar constància d'aquestes activitat i també contribuir a una correcta i sincera difusió, entenent que el coneixement d'aquest tipus de projectes pot animar a la societat a tenir més en compte aquests segments de la població, les seves necessitats i la seva realitat quotidiana.

La Fundació Centre Internacional de Música Antiga ha contractat per a la realització de l'audiovisual a la productora Manual Produccions SCL.

El resultat d'aquest treball audiovisual ha estat la realització d'un clip independent per a cadascun dels concerts de “El Somni d'Orfeu” amb la voluntat de retratar fidelment l'essència d'aquest projecte i d'aquests concerts.

En cadascun dels clips audiovisuals un dels músics participants del projecte explica la seva pròpia experiència en la realització del concert, testimoni que s'enriqueix amb l'aportació voluntària per part del públic assistent al qual s'ha entrevistat posteriorment als concerts.

Aquests audiovisuals són publicats a la pàgina web de la Fundació Centre Internacional de Música Antiga, a les seves xarxes socials i al seu canal de vídeo a Youtube i serveixen de testimoni de les diverses activitats.

AUDIOVISUALS EL SOMNI D'ORFEU

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau

14 de novembre de 2016

Enllaç: https://www.youtube.com/watch?v=NOOQNu_1Y8k

Centre Educatiu de Justícia Can Llupià

14 de novembre de 2016

Enllaç: <https://www.youtube.com/watch?v=q6LD4QXZyA8>

Hospital Germans Trias i Pujol

20 de desembre de 2016

Enllaç: <https://www.youtube.com/watch?v=najHKN0NUGs>

Hospital Clínic de Barcelona. Casa Maternitat

20 de febrer de 2017

Enllaç: <https://www.youtube.com/watch?v=HVI0uxhVubA>

Hospital Clínic de Barcelona. Casa Maternitat

20 de febrer de 2017

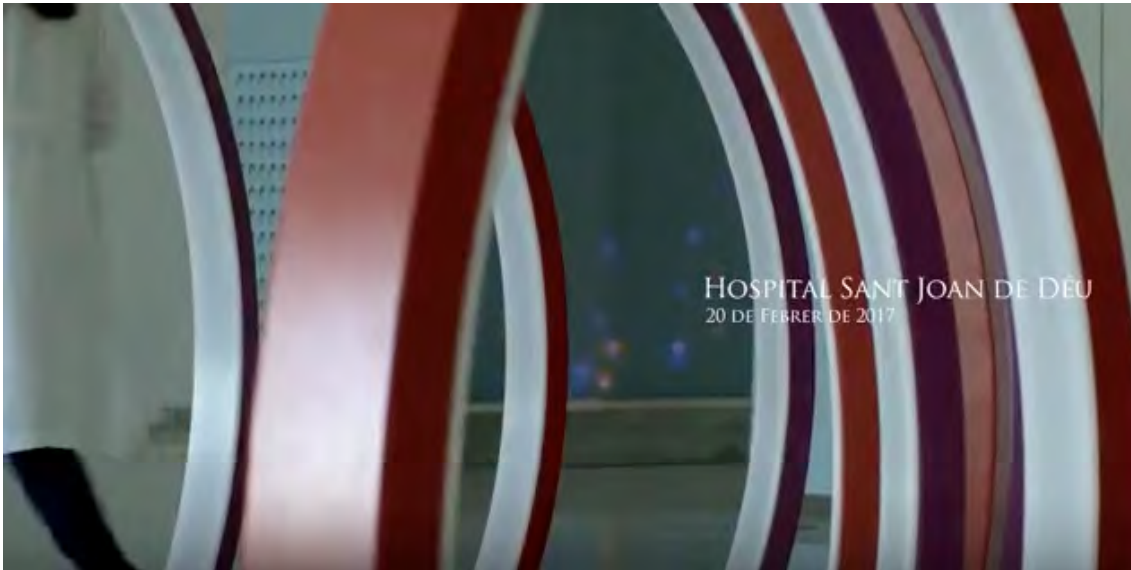
Enllaç: <https://www.youtube.com/watch?v=zvWVfWhJzGE>

Hospital Sant Joan de Déu

20 de febrer de 2017

Enllaç: <https://www.youtube.com/watch?v=RCI4mPens3o>

Hospital Sant Joan de Déu

20 de febrer de 2017

Enllaç: https://www.youtube.com/watch?v=cIrX_5ZYUus

Centre Penitenciari de dones de Barcelona

17 de maig de 2017

Enllaç: <https://www.youtube.com/watch?v=CZRspBSNM58>

Hospital Clínic de Barcelona. Centre de diàlisi
29 de maig de 2017

Enllaç: <https://www.youtube.com/watch?v=JxibNuk1mGE>

Hospital Clínic de Barcelona. Centre de diàlisi
29 de maig de 2017

Enllaç: <https://www.youtube.com/watch?v=WUQpBvyx1B4>

CONCLUSIONS

Un any més la Fundació Centre Internacional de Música Antiga enforteix el seu lligam i el seu compromís amb la societat tot desenvolupant i posant en marxa un important projecte social de profund arrelament al territori.

La present memòria d'activitat deixa palès el detall i l'abast d'aquest projecte social liderat i dirigit pel mestre Jordi Savall.

Després de l'experiència adquirida i davant els resultats que mostrem en aquesta memòria, la nostra convicció respecte la capacitat transformadora i el poder emocional de la música és més ferma que mai. Hem pogut seguir l'evolució d'alguns dels pacients i interns dels centres hospitalaris i penitenciaris on hem desenvolupat concerts i activitats i en tots els casos el record que aquests guarden d'aquesta activitat és profund i constructiu.

En el cas de l'Hospital de Sant Joan de Déu, un dels pacients, en Pere, ha començat a tocar el duduk, instrument d'origen armeni, acompanyat de les seves educadores i terapeutes.

En el cas dels centres penitenciaris de Joves de La Roca del Vallès i de Quatre Camins els interns van poder desenvolupar conjuntament amb els músics d'Orpheus XXI un seguit de propostes musicals que, de ben segur, tindran continuïtat a les sessions de música d'aquests centres.

En el cas del Centre Penitenciari de dones de Barcelona, l'activitat va servir per contribuir a la integració entre les internes i com a tema de treball en posteriors sessions pedagògiques al centre.

Així, el resultat i valoració anual 2017 del projecte "El Somni d'Orfeu" és plenament positiu i demostra la necessitat d'activitats com aquestes orientades a apropar la música en espais on no és habitual i a oferir-la a aquells que també la necessiten i no hi tenen accés. Alhora, destacar també d'aquest projecte les capacitats individuals i col·lectives de transformar la realitat que ens envolta a través de l'entrega, la generositat, la sensibilitat i l'estima.

Aquest resultat ens ajuda a consolidar el projecte de cara al futur i adaptar-lo a les necessitats i característiques dels centres que visitem.

Centre Penitenciari de Dones de Barcelona

Hospital Sant Joan de Déu